

Cumhuriyet Döneminde Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirmede Öncü S. S. Tarcan’dan Sonra Gelen Kuşak’tan VİLDAN AŞIR SAVAŞIR

A. Cevdet ARUN
MEB Emekli Müşavir
Başmüfettişi

Vildan Aşir Savaşır 1903 yılında İstanbul’da doğmuştur. Hafız Aşir Efendinin oğludur. İlk, Orta ve Lise öğrenimini Galatasaray Lisesinde gören Savaşır, daha Lise öğrenciliği sırasında 6.25 m. uzun atlayarak Türkiye rekorunun sahibi olur (1923) ve Paris 1924 Olimpiadlarına katılır.

Aynı yıl Liseyi bitirince, evvela sınıf arkadaşı Suat Hayri (1970 li yıllarda Başbakan olan Suat Hayri Ürgüplü) ile birlikte Hukuk Öğrenimi için Fransa-Paris’e gider.

Vücut yapısı, hevesi ve yetenekleri itibariyle Beden Eğitime, bilhassa Atletizme çok meraklı ve dereceleri dikkat çekecek ölçüde başarılı da olan SAVAŞIR, hukuk öğreniminden vazgeçer. İsveç’e Beden Eğitimi öğretimine gitmeyi yeğler.

Orada, yine Devletçe gönderilmiş olan Nizamettin KIRŞAN’la birlikte bu öğrenime 1925 de başlarlar. Merakı ve gelişimleri orada da devam eder. İsveç Kraliyet Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsündeki öğrenimlerini bitirip Yurd’a dönüşlerinde, daha önce Selim Sırrı Tarcan’ın İstanbul - Çapa Kız Öğretmen Okulu yanındaki Cimnastik salonunda açıp başlattığı “Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme Kursu’nda öğretmen olarak görevlendirilirler.

1930 da bu kurslar son bulur. Arkadaşı Nizamittin Kırşan, İstanbul Erkek Öğretmen Okulu Beden Eğitimi öğretmenliğine getirilir.

Savaşır da, o yıllarda Ankara’da sırf bu maksat için yaptırılmış olan Gazi Eğitim Enstitüsü’nün sonradan yerleştiği yerde, muhtelif Öğretmen Okullarından nakledilen öğrencilerden oluşan “Gazi İlk Öğretmen Okulu’na Beden Eğitimi Öğretmeni olarak atanır ve çalışmaya başlar. Ancak bu iş çok uzun sürmez.

Savaşır da, o yıllarda Ankara’da sırf bu maksat için yaptırılmış olan Gazi Eğitim Enstitüsü’nün sonradan yerleştiği yerde, muhtelif Öğretmen Okullarından nakledilen öğrencilerden oluşan “Gazi İlk Öğretmen Okulu’na Beden Eğitimi Öğretmeni olarak atanır ve çalışmaya başlar. Ancak bu iş çok uzun sürmez.

Gazi Eğitim Enstitüsü ana binası (Şimdi Gazi Üniversitesi Rektörlüğü olarak kullanılan KUBBELİ Bina), esasında Mimar Kemalettin Beyin, Mil. Eğ. Bak. tarafından Avrupa’ya benzerlerini tedkike gönderilip iki aylık inceleme sonunda plan ve projesi hazırlanarak ve İllerin Özel İdareleri bütçelerinden ayırdıkları paralarla “Öğretmen Okulu” olarak yapılmış bir binadır.

Fakat 1926-27 yılında yalnız “Türkçe-Edebiyat” şubesiyle KONYA’da açılmış olup ertesi yıl ANKARA’ya nakledilerek “Pedagoji” bölümü de açıldığından “Gazi Orta Öğretmen Okulu ve Terbiye Enstitüsü” adını alan bu Kurum’a, memlekette öğretmen ihtiyacı dolayısıyla diğer Branşlar da açılmak istenince, zaten bugünkü Merkez Bankası Binasının olduğu yerde küçük ve eski bir binada barınan (Bu satırların yazarı o binayı görmüştür.) G. Eğ. Ens-

titüsüne bu bina yeterli olamayacağı ve “İlk Öğretmen Okulu” binası da yeni bitmiş olduğundan G. Eğ. Ens. 1930 da bu binaya yerleştirilir ve “Gazi İlk Öğretmen Okulu”, öğrencileri başka Öğretmen Okullarına nakledilmek suretiyle, lağvedilir. Öğretmenleri başka okullarda görevlendirilirken Vildan Aşir Savaşır da İstanbul Galatasaray Lisesi Beden Eğitimi Öğretmenliğine atanır ve orada çalışmaya başlar.

Sistemli ve Bilimsel şekilde Beden Eğitimi Öğretmeni yetiştirmek üzere Gazi Eğitim Enstitüsü’ne diğer Şubeler yanına Beden Eğitimi Bölümü de eklenmiş, 1932-33 te çalışmaya başlamıştır. Sınıflar ilerlemeyip buna göre öğretmen ihtiyacı da belirince, zaten bu maksat için yetiştirilmiş olan SAVAŞIR, 1934-35 öğretim yılı başında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmenliğine atanır. (Bu satırların yazarı da o zaman üç yıl öğrenim süreli bu bölümün ikinci sınıfına öğrencidir.)

O zaman sadece erkek öğrencilerden oluşan bu bölümün henüz iki sınıfı vardır. Cimnastik derslerinde gerçekten çok yetenekli olan V. A. Savaşır, sınıfların bazı bu derslerinin pratik yönünü üstlenir. Gereğinde teorik bilgiler de vermek suretiyle öğrencilerine faydalı ve örnek olma yoluna koyulur. Hedef, bütün vücut parçalarını denk şekilde çalıştırıp geliştirmektedir.

Savaşır, daha sonra Enstitüye Müdür Yardımcısı olur. 1938 de, derslerinin bir kısmı uhdesinde kalmak üzere, Milli Eğitim Bakanlığı Beden Eğitimi ve İzcilik Müdürlüğü ile görevlendirilir.

Öğretmen yetiştirme işi ile birlikte bu görevi de üstlenen Savaşır, Türkiye’nin bütün okullarında Beden Eğitiminin, bilhassa Sportif Faaliyetlerinin bir düzene sokulması işini düşünür. Orta Dereceli Okullarda “Spor Faaliyetlerini” yürütmek üzere, Bakanlık Makamının Onayı ile “Eğitimsel Kollar” arasına bir de “Spor Kolları Yurtları” Kuruluşu eklenir. Öğrencileri teşvik etmek ve ilerki yıllara spor branşlarında eleman yetiştirmek üzere kurulan bu “Spor Yurtları” için yine Bakanlık Talim ve Terbiye Kurulundan geçirilip Bakanlık Makamınca onaylanan bir “Yönetmelik” hazırlanır. Önce aynı okulda sınıflar arasında, sonra aynı şehrin okulları arasında, daha sonra da yurt çapında bölgeler ve bütün Türkiye okulları arasında muhtelif spor branşlarında yarışmalar tertiplenir. Hareket başlamış olur.

“Okul-Spor” adlı bir Dergi (Bülten) çıkarılmasını sağlar. 4-8 sahifelik bu bültende haberler, teknik bilgiler, programlar ... vb. verilir.

Böylece Savaşır, bu gelişmenin öncüsü sayılır.

Bundan başka Savaşır, Ankara Radyosu İdaresi ile temas kurup sabahları Radyoda bütün halka hitap edecek “Cimnastik Programı Yayınlamayı” sağlar. O zamanlarda Ankara radyosu sabah saat 7.30 da yayına başlayıp gece yarısı bitirmektedir. Teyp, kaset ve benzeri teknik donanım da yoktur. Her şey canlı yayınlı olmaktadır. Ankara’da iki

Beden Eğitimi Öğretmeni (Cevdet ARUN, Faik GÖKAY); Konservatuvardan iki piyano refakat elemanı (Sabahattin Kalender, Mithat Akaltan) bu işle görevlendirilirler. Sabah Radyo İstasyonu yayına açılınca ilk defa “Vücutumuzu Çalıştıralım” anonsu ile bu cimnastik programı yayına girer. Her yaş ve cinsle hitap edecek şekilde 7-8 dakika sürecek bu programın hareketlerini öğretmenler birlikte hazırlarlar, piyano ile tempo ve cazibe verecek müzik refakati hazırlanır ve aynı program iki hafta sürecek şekilde öğretmenler nübetleşe uygulatılır. Bu yayın 1941-42-43 yıllarında muntazaman sürer ve edinilen izlenime göre iyi de not alır, yararlı olur. Halka bu işin önemini anlatmada ve alışkanlık haline getirmede bir “Mesaj” sayılır. Ancak, 1943 yaz aylarında öğretmenlerden biri (Cevdet Arun) talim için ikinci Yedek Subaylık hizmeti olarak askere çağırılır. Programda aksama olur. “Bir süre sonra tekrar ele alınmak üzere” bir dönem yayından çıkarılır. Daha sonra da tekrar akla gelmez ve öylece kalarak 1943’ten sonra devam etmez. (Çok sonra TV gündeme gelince bu iş, teyp ve bantlarla o yoldan yürütülmeye geçilmiştir.)

Memlekette, “yurttaşların ulusal ve inkılapçı amaçlara göre yetiştirilmesini, herkesin Beden Terbiyesi almasını” hedeflemiş 16.07.1938 tarih ve 3530 sayılı bir Beden Terbiyesi kanunu çıkarılmış; Bir Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kurulmuş ve Başbakanlığa bağlanmıştır.

Bir süre denemeden sonra memlekette Spor İşlerini yürütmesi beklenen bu Genel Müdürlük, eğitimle ilgisi gözönüne alınarak, 3.6.1942 tarih ve 4235 sayılı bir yasa ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlanır. 1940’lı yılların ortalarında Vildan Aşir Savaşır bu Genel Müdürlüğün yönetim ve denetiminde olacaktır.

Bütün bu konuları bir düzene bağlamak, konuya emek vermiş ve vermekte olanların düşünce ve deneyimlerinden yararlanmak üzere Genel Müdür Savaşır, zamanın Millî Eğt. Bakanının da testeği ile Ankara’da “Birinci Spor Şurası” toplanmasını sağlar. Türkiye’de Cumhuriyet döneminde Spor İşlerini düzenleyen Amatör “Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı” kuruluşunda, daha sonra “Türk Spor Kurumu”nda ve daha sonra Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü idaresinin ilk yıllarında görev almış, fahri çalışmış, deney kazanmış; hasılı Spor ve İdaresine emek vermiş kişilerle halen kulüplerin yönetiminde çalışmakta olanlar ve eğitimciler, bu Şura’nın üyeleridir. (Bu satırların yazarı da o zaman Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Öğretmeni ve Enstitü Müdür Başyardımcısı olarak bu Şura’ya çağırılanlar arasındadır.)

Ankara’da Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi binasında toplanıp bir hafta kadar süre çalışan bu Şura’da, memlekette spor hayatının gidişi, alması gereken istikamet, Spor Kulüplerinin birbirleri ile ve Okul-Spor Yurtları ile ilişkileri, Spor Kulüplerinin yarışçı fonksiyonu yanında bilhassa genç nesle hitap ederek ilerisi için hem kendilerine, hem de yurda yıldız sporcu yetiştirmeleri, Kulüplerin birer eğitim kurumu da olması; spor, sporcu ve yönetici ahlakı, müsabakalarda halka iyi örnekler verilip toplumda şevk ve zevk uygulandırılması... v.b. gibi” konular üzerinde, gerek Komisyonlar, gerekse Genel Kurul halinde oldukça yarar-

lı tartışma ve konuşmalar olmuş, kararlar alınmış; uygulaması idareye ve kulüplere bırakılmıştır. (Bu Şura’nın, komisyonlarla Genel Kurul tutanak ve kararlarının, Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünün arşivlerinde bulunması ümit edilir.)

V.A. Savaşır’ın Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü zamanındaki girişiminden biri de İstanbul, Ankara ve İzmir’in önde gelen kulüpleri arasında lig maçlarının dışında önce “Maarif Kupası”, sonra Bakanlık adı değişmesiyle “Millî Eğitim Kupası” adı altında turnuvalar tertiplenmesi olmuştur. Bu hal 1950’ye kadar devam etmiştir.

Savaşır’ın bir başka girişimi de “Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsü” açılması işidir. 3530 sayılı Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü Kanunu’un bir maddesi bu Genel Müdürlüğe “İlerde bir Yüksek Beden Eğitim Enstitüsü açılması” görevini vermiştir. Bu maksatla bir proje hazırlanır. Tamamı, (T) harfi şeklinde olan bu proje, (T)nin üst kanatlarından biri (200) yataklık kapasiteli ve içinde dershaneler, yemek ve toplantı salonu, idare odaları, alt katta bir küçük Cimnastik Salonu bulunan “ERKEK ÖĞRENCİ BÖLÜMÜ”; (T)nin diğer üst tarafı (100) yatak kapasiteli “KIZ ÖĞRENCİ BÖLÜMÜ”; (T)nin dik bölümü de üst kenara dikey gelecek ve arasından başlayacak şekilde alt katta “KAPALI YÜZME HAVUZU”, üst katı Cimnastik Salonu olacak bir KOMPLEKS’tir. Dershane ve yatakhane bölümleri Gazi Eğitim Enstitüsü Spor ve Atletizm sahasının hemen yanında Orman Çiftliği ve demir yolu cihetinde sahaya paralel gelecek şekilde yerleşecek; Yüzme Havuzu ile Cimnastik salonu da bunlara dikey gelecek şekilde demir yoluna doğru uzanacaktır. Çevrede de Açık Spor Tesisleri kurulacaktır. (Bu Kompleksin bir maketi, halen Körler Okulu’nun haksız işgalinde bulunan 200 yatak kapasiteli erkek öğrenci bölümünün bir yerinde olması gerekir.)

Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü bütçesinden ayrılan bir ödenekle, önce bu kompleksin bir tarafının, yani ERKEK ÖĞRENCİ BÖLÜMÜ’nün inşaatına girişilir. Formaliteler ve ödenek yüzünden inşaat geç yürümekle beraber, 1946-47 yıllarına doğru hayli ilerlemiş, bina az eksiği ile meydana çıkmış, kullanılma sırasına gelmiş iken Ankara Ulus Meydanında, şimdi EMEK İŞ HANI’nın bulunduğu yerde bir bahçe içinde olan Millî Eğt. Bakanlığı binası, büyük bir felaket eseri olarak, bir akşam vakti çıkan bir yangınla tamamen yanmış; Millî Eğitim Bakanlığı teşkilatı açıkta kalmıştır.

İlk anda bazı bölümleri Ankara İtfaiye Meydanındaki Gazi Lisesi binasında; Teknik Öğretim Bölümü ile Radyo Evi binası yanında Şimdi Kız Teknik Öğretim Olgunlaşma Enstitüsü binasında, geçici olarak yerleştirilen Millî Eğitim Bakanlığında bina aranmaya başlanmıştır.

Araştırmalar sonunda Ankara Tren Garı’nın Atatürk Bulvarı tarafında o zaman “Devlet Demir Yolları Meslek Okulu” olarak kullanılan ve Demir Yollarına ait olan bina, geçici olarak bu iş için uygun bulunmuş; ancak burada barınan “Demir Yolları Meslek Okulu’na bina bulmak gerekmiştir.

İşte bu sırada yukarıda bahsi geçen, “Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsü’nün 200 yataklı “ERKEK PAVYONU”

akla gelmiş; son eksiklikleri o civardaki Yapı Meslek Lisesi imkan ve elemanlarıyla alelacele tamamlanmış; Demir Yolları Meslek Okulu o binaya yerleştirilmiş; Millî Bakanlığında istasyonundaki boşaltılmış binada çalışmaya başlamıştır. Böylece Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsü için Bd. Terbiyesi Genel Müdürlüğüne yaptırılan bina, kendisine kullanılmak nasip olmadan bir süre elden çıkmış; bu işgal, 1949 yaz ayları sonuna kadar sürmüştür.

Millî Eğitim Bakanlığının, halen kullanmakta olduğu bina o zaman henüz yoktur. İnşasına bile başlanmamıştır. Ancak, Bakanlıklar Sitesinde, halen Ticaret Bakanlığı olarak kullanılan binanın bir kanadı, uzunca yıllar kullanılmak üzere, Millî Eğitim Bakanlığına verilmiş; işgal ettiği tren istasyonundaki bina sahibine devrolunmuş; Demir Yolları Meslek Okulu kendine ait binaya geçmiş; işgal ettiği Yüksek Beden Eğitimi Kompleksinin bir bölümü olan bina boşalmıştır.

İki yıl kadar işgalde kalan bina, yeniden bir reviziyondan geçirilmiş; 1949-1950 öğretim yılı başında, Tahsin Banguoğlu'nun Millî Eğitim Bakanlığı zamanında Savaşır girişimi ve bir Bakanlık Onayı ile "Yüksek Beden Eğitimi Enstitüsü" adıyla bir Kuruluş meydana getirilmiştir.

Bütçesi, ödeneği, kadrosu ve hiçbir ön hazırlığı olmayan üç yıl öğrenim süreli bu kuruluşa Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümünün öğrencileri geçecek; ve yine bir Bakanlık Onayı ile Enstitü kadrosundaki bu bölümün öğretmenleri burada görev yapacaklardır. O zaman Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü teşkilatı içinde bulunan Nizamettin Kırşan, bu kuruluşun Müdürlüğü; Gazi Eğitim Enstitüsü Müdür Başyardımcısı olan Cevdet Arun'da oradaki idari görevinden ayrılarak bu kuruluştaki Müdür Yardımcılığı görevini üsteleneceklerdir. Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü kadrolarındaki iki memur da burada çalışacaklardır. Genel Müdürlükten bazı ufak ihtiyaçlar için bir küçük avans verilmiştir, ödenek olarak.

Bu kuruluşun yatak, yemek, sıra, masa v.b. malzemesi ile yemek servisi hep Gazi Eğitim Enstitüsü tarafından bu binada karşılanacaktır. Nitekim öyle olmuştur. Yani özetle Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü öğrencileri ana binadan çıkıp bu binada yaşamaya başlamışlardır. Öğretim kadrosu, programı, çalışma yöntemi hiç değişmemiş; iğreti bir hava içinde bu binaya yerleşilmiştir.

Bu hal, iki öğretim yılı (1949-50-51) devam etmiş; büyük bir yenilik ve değişiklik gösterme sürecine girememiş olan bu Kuruluş'ta, önce Gazi Eğitim Enstitüsü Müdürünün isteğiyle henüz idarî görevine kimse atanmamış olan Cevdet ARUN, 10.5.1951 tarihinde Gazi Eğitim Enstitüsü Müdür Başyardımcılığı görevine alınmış; öğretim yılı sonunda da öğrenciler ve öğretmenler tekrar Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü öğretmen ve öğrenciliği statüsüne dönmüş; üç yıl öğrenim süreli öğrenciler, ana binadaki yerlerine geçmişler ve "YÜKSEK BEDEN EĞİTİMİ ENSTİTÜSÜ" sahifesi de böylece kapanmıştır.

(O sırada Etimesut'ta bir ilkokul binasında barınan Körler Okulu'na Ankara merkezinde, yeni binası yapılmaya kadar, geçici bir bina gerekince, bir Bakanlık emri ile o boşalan, kesin olarak Bed. Terb. Genel Müdürlüğüne ait

olan bu binaya Körler okulu Etimesut'tan geçici olarak getirilip binaya yerleştirilmiştir. Ancak ne gariptir ki "BU GEÇİCİLİK" 1951 den beri sürmektedir.)

(Sonraki yıllarda Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulunca, buradaki eksik tesisleri tamamlamak ve binayı kendi maksadına göre kullanma teşebbüsüne bu Bakanlığın Eğitim Dairesince geçilmiş ise de maalesef bu güne kadar bir sonuç alınamamıştır. Bu gidişle bir sonuç alınabileceği ümidi azdır. Zira bu konu kimsenin aklına bile gelmemektedir.)

Fransızca İsveççe dillerini bilen, Yurt dışında Meslek Yüksek öğrenimi görmüş ilk Beden Terbiyesi Genel Müdürü olan; gerek öğretmenliği, gerekse İdareciliğinde bilgi, yetenek, görgü ve deneyimle mesleğe, çevresine yararlı katkılarda bulunan V. A. SAVAŞIR, daha hizmet edip faydalı olacağı bir dönemde, 1950 Milletvekili seçimlerinde İktidar ve Bakanlıklar değişince, diğer kuruluşlarda da olduğu gibi, bu Kuruluşa da el atılmış; kendisi Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğünden alınmış; esas mesleği öğretmenlik ve Mil. Eğ. Teşkilat Kanununda "Meslekte asıl olan öğretmenlik" olduğu için o zamanki İdarenin inisiyatif ile Hasanoğlan Köy Enstitüsü Beden Eğitimi öğretmenliğine atanmış; bu durumu sindiremiyerek bu göreve gitmemiş; meslekten ayrılarak diğer bazı kuruluşlarda görev almış; bu arada UNESCO Türkiye Milli Komitesi Genel Sekreterliğini yürütmüş, daha sonra da emekliye ayrılmıştır.

V.A. SAVAŞIR'ın "Atletizm" adlı bir kitabı, çeşitli gazete ve dergilerde yayanlanmış yazıları vardır. İsveç'ten yeni döndüğünde küçükler için adapte ettiği RONDlar (Şarkılı oyunlar) da notalarıyla beraber yayınlanan eserleri arasındadır.

V.A.SAVAŞIR, İsveç dönüşü İstanbul-Çapa'daki Bed. Eğ. kursunda görevli olduğu sırada bu Kursu İllerden seçilerek gönderilen İlkokul öğretmenlerinden MÜEDDEP Hanımla tanışmış, Beden Eğitimi Öğretmeni olarak mezun olduktan sonra evlenmişler; bu evlilikten biri kız (Ayşe), diğeri erkek (Yusuf) adlarında iki çocukları olmuştur. İkisi de Yüksek öğrenim gören bunlardan Ayşe Kalen Ankara Devlet Konservatuvarında, doktor olan Yusuf ta Ankara Tıp Fakültesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadırlar.

Mesleğinde çalışkan, başarılı ve iyi yürekli bir insan olan V. A. SAVAŞIR, bozuk morali ve bozulmuş sağlığı ile İstanbul'da emeklilik sürdürdüğü bir sırada hastalığı ilerlemiş; 1973 yılında hayata gözlerini yummuş; bu satırların yazarı da dahil bir kısım öğrencileriyle yakınlarının bulunduğu çok mütevazı ve sade bir cenaze töreniyle İstanbul Silivrikapı mezarlığında Babası Hafız Aşır Efendinin yanında aile kabristanına defnedilmiştir. Nur içinde yatsın...

NOT: Bu yazının hazırlanmasında: a) Milliyet 1993 "BÜYÜK LAROUSSE"tan; b) Prof. Dr. Kurthan Fişek'in "Türkiye Spor Tarihi" kitabının ilgili bölümünden; c) fakat daha ziyade önce öğrencisi, sonra da 1940 dan itibaren büyük onur duyularak birlikte ve olayların içinde geçirilen meslek yaşantısından elde edilen kişisel bilgi, izlenim deney ve belgelerden yararlanılmıştır.



*Nizamettin Kırşan
Gazi EğitimEnstitüsü BedenEğitimi Bölüm Şefi iken*



Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü BedenEğitimi Bölümü Öğretim Üyeleri: Soldan Sağa, Vildan Aşır Savaşır, Zehra Alagöz, Nizamettin Kırşan (Bölüm Başkanı), Kurt Baines (Alman Öğretmen) Margarete Korge (Alman Öğretmen), A. Cevdet Arun (Önde) (Asistan) 2.6.1938